

EL LLENGUATGE

Què us diré?

Les oracions interrogatives *Què faran?*, *Qui vindrà?*, *Quin s'estima més?* i *Com s'ho faran?* són les mateixes que figuren, com a subordinades, en les oracions complexes —interrogatives indirectes— *No sé què faran*, *No sé qui vindrà*, *No sé quin s'estima més* i *No sé com s'ho faran*. En aquestes construccions, amb el subjecte de l'oració principal diferent del de la subordinada, el verb d'aquesta hi figura en forma conjugada. Però quan l'oració principal i la subordinada tenen el subjecte comú, el verb de la subordinada revesteix sovint (en l'expressió d'un dubte o d'una falta de decisió) la forma de l'infinitiu: *No sé què fer*, *No sé qui cridar*, *No sé quin triar*, *No sé com fer-ho*.

Així com d'una oració complexa —interrogativa indirecta— com és ara *No sé què faran* es desprèn l'oració simple interrogativa *Què faran?*, de les altres oracions complexes acabades d'indicar es poden desprendre les oracions simples *Què fer?*, *Qui cridar?*, *Quin triar?*, *Com fer-ho?*, en totes les quals la interrogació no correspon a una simple pregunta sinó que és l'expressió d'un dubte o vacil·lació, d'una manca de decisió davant una acció que cal dur a terme. Però si bé aquestes oracions interrogatives amb el verb en infinitiu són, sens dubte, gramaticalment correctes, semblen més aviat rebutjades per l'elocució popular, especialment quan són molt concises i no apareixen enllaçades amb una altra oració interrogativa anterior immediatament, en què figura el mot interrogatiu precedint un verb conjugat.

En lloc d'un simple infinitiu, doncs, és més normal, en aquests casos, de recórrer a una forma de present o bé de futur, com el cronista Muntaner, que deia *Què us diré?* i no *Què dir-vos?*, i, encara, molt sovint, a certes perífrasis verbals, especialment amb els verbs *haver* (expressant obligació) i *poder*. Cal convenir que frases com *Què fer?*, *Què dir?*, *A qui recórrer?*, *Per quin decidir-se?*, *Per on fugir?*, *Com salvar-la?*, que podem llegir en els diàlegs d'algunes narracions, resulten detonants i denoten, quan són traduccions, la subjecció al model original. D'acord amb la nostra expressió popular i espontània, resoldriem aquestes oracions amb la intervenció d'un verb en una forma no infinitiva: *Què faig, ara?*, *Què diré?*, *A qui puc recórrer?*, *Per quin ens hem de decidir?*, *Per on puc fugir?*, *Com la podriem salvar?*